

uvodnik

EXODUS

Pribežati. Pravopis razlaga ta glagol s sestavljenko "bežeč priti". Bežati pred vojno, preganjanjem, lakoto in pomanjkanjem. Priti v tuje kraje, v blišč blagostanja in navideznega izobilja.

Bežijo in prihajajo. Prihajajo dan za dnem, noč za nočjo, od vsepovsod, mladi in stari. Prihajajo zato, da bi jim mi poravnali svoj dolg. Dolg družbe, ki je gradila na kolonialnem izkoriščanju in gradi na utvarah globalnega tržišča. Tu ne mislim samo na gospodarske zablode. Izvažamo življenjski model razvitega Zahoda oz. Severa in se potem zgražamo nad tisoči, ki zapuščajo svoje domove in romajo proti naši "obljubljeni deželi", kjer se pretakata mleko loterij in med televizijskih nagradnih oddaj. Naš dolg pa je še večji. Dolžni smo jih sprejeti, ker kljub vsem mednarodnim ustanovam ne znamo zagotoviti miru in spoštovanja osnovnih človekovih pravic vedno in povsod. V dne, ko to pišem, smo priča novemu dejanju velike zahodne diplomatske farse. Bosna je izkrvavela, na vrsti je Kosovo. Vsako noč beži čez slovensko-italijansko mejo od Milj do Trbiža na desetine kosovskih Albancev. Bodimo iskreni: nočemo jih, obenem pa nočemo narediti nič zato, da bi lahko ostali na svojih domovih. Smilijo se nam, ko so daleč in so le predmet novic, ki jih uživamo ob hrani, motijo nas, ko pridejo k nam in postanejo izziv za našo zmožnost sprejemanja in sožitja. Radodarno prispevamo k nabirkam za revne in podpisujemo pozive k spoštovanju pravic zatiranih. V trenutku, ko zadobita revščina in zatiranje obraz temnopoltega prodajalca na ulici, kurdskega otroka ali ukrajinske prostitutke, pa se jih ustrašimo in se zapremo med varne stene samoljubja in lažnih moralnih izgovorov.

Včasih rad razglabljam o tem, kako so moji večinski sosedje brez zgodovinskega spomina. Žal pa opažam, da se pojavljajo tudi v naši sredi ljudje, ki so pozabili na vse tragične dogodke iztekajočega stoletja. O vsem tem razmišljam v trenutku, ko so se vsi prelevili v strokovnjake humanitarne prava in na vse pretege razpravljajo, kam naj že na-

Niko Tul

mestimo nezakonite priseljence. (Mimogrede, nalašč ne uporabljam udomačenega izraza "ilegalni pribežnik", ker mi zveni tuje in, predvsem, nesmiselno: poznate morda pribežnika, ki bi se javil na veleposlaništvu in zaprosil za vstopni vizum? Ko bežimo, je naša prva misel preživetje, šele potem se oziramo na zakonske določbe.) Uradne izjave in tiskovna sporočila so na dnevnem redu. Ob javnih upraviteljnih in političnih vseh barv tekmujejo v demagogiji in klatenju neumnosti še predstavniki različnih organizacij in združenj ter seveda samozvani "odbori", ki vzniknejo iz nič vsakič, ko nekdo ali nekaj ogroža

Niko Tul ⇨ 2

status quo. In tako se zgodi, da se na primer znajdeti v istem "odboru" istrski optant, ki pozablja, da je bil 50 let prej tudi sam begunec in pribežnik, ter zamejski upokojenec, pomeščanjeni kmet, ki je prav tako pozabil na vse preživeto gorje. Skupaj se zgražata nad elito mednarodnega kriminala, ki bo morda zaprta v bližnji opuščeni vojašnici in bo na ta način ogrožala njuno miroljubno "sožitje". Tudi sam se ne strinjam s to ceneno rešitvijo, ki nam jo ponujajo upravitelji družbene blaginje in varuhi javnega reda. Vrata teh opuščeni vojašnic, v katerih bi dobro zastraženi nezakoniti priseljenci čakali na izgon iz "obljubljene dežele", me žal spominjajo na podobna vrata, nad katerimi je pisalo "Arbeit macht frei". Upam samo, da se ne bodo ob zagovornikih zaprtja državne meje in osebne oborožitve pojavili še zagovorniki "dokončne rešitve" problema priseljencev.

V naslednji tednih se bo zamejstvo kar utapljalno v vsakovrstni kulturi. Prava kultura je kultura življenja, ljubezni in sprejemanja bližnjega. Bližnji pa lahko prihajajo od zelo daleč. Ko bomo vsakemu izmed njih podali roko in pogledali v oči, bomo spoznali, da je tak kot mi. Samo človek.

RAST, mladinska priloga Mladike,
34133 Trst, ulica Donizetti 3
Pripravlja uredniški odbor
mladih.

Pri tej številki so sodelovali:
Niko Tul, Ivana Šolc,
Katja Vončina, Štefan Pahor,
Breda in Matej Susič,
Lucia Lombardo,
Erika Hrovatin, Aleš Petaros
in Tanja Tuta.

Številko je uredila
Nadia Roncelli

Trst, januar 1999

Tisk graphart snc
Obrtna cona Dolina 507/10 - Trst
Tel. 040/8325009

Zgodba našega zlatega nogometaša

Mitja Laurica

športnih društev: Muggia, S. Luigi, Zarja-Gaja... Ob tako bogati izbiri, niso našega velikega nogometaša zvalila v skušnjava italijanska športna društva. Ostal je zvest slovenskim barvam in tistim, ki so mu vsa ta leta stali ob strani, ga spodbujali in podpirali. Tako se je odločil, da bo sezono 1997-1998 odigral v vrstah Primorja. Ob tej priložnosti je Silvester Coren (načelnik nogometne sekcije športnega društva Breg) v nekem intervjuju za Primorski dnevnik dejal: "Omenil bi le posojilo Laurice Primorju. On je pustil vrzel v naši obrambi, vendar smo tako omogočili enemu izmed naših najbolj perspektivnih igralcev igranje v višji ligi in to pri slovenskem društvu." (Primorski dnevnik, 3.10.1997)

Letos je sprejel ponudbo športnega društva Zarje-Gaje.

V svoji športni "karieri" je Mitja žel veliko uspehov. Od 31. marca do 2. aprila 1994 je bil v Čenti nogometni turnir za Trofejo CRUP, na katerem so igralo reprezentance 2. in 3. amaterske lige. V tržaški selekciji je igralo tudi nekaj nogometašev, ki so drugače nastopili pri naših društvih. Tako je bil tudi Mitja povabljen v pokrajinsko reprezentanco. Izkazal se je kot zelo nadarjen in sposoben igralec.

Ko se je zaključil 7. Memorial bratov Husu (18.9.1996), so po končanem finalu nagradili tudi najboljše posameznike. Mitja se je izkazal za odličnega nogometaša in zaslužno prejel nagrado za "najboljšega igralca".

Kot pri vsaki stvari je tudi pri športu potrebna velika doza dobre volje in vztrajnosti, kar je seveda Mitji pripomoglo, da je dosegel tako dobre rezultate. Razen zasluženih uspehov nosi Mitja v sebi tudi veliko lepih spominov, ob katerih se vsak dan obnavlja njegovo veselje in navdušenje za nogomet. V teku let je pridobil veliko prijateljev, s katerimi ne deli samo zanimanje za nogomet, ampak tudi veliko prijetnih in nepozabljivih trenutkov.

Sicer pa je nogomet vendarle nogomet - eden najbolj priljubljenih in popularnih športov v Italiji. Je igra, ki je primerna za vsakogar, bodisi za izkušene igralce v promocijski ligi, ki se urijo na rednih treningih, kot za neznane vaše skupinice, ki se občasno zbirajo, malo za šalo, malo zares. Ene in druge združuje želja po igri, razvedritvi in zabavi. Zato je Mitja prav tako danes, kot takrat, ko si je prvič nadel nogometno opremo, skrajno navdušen nad tem športom. Zanj je nogomet predvsem prijetna in družabna igra, ki bi se vedno morala odvijati v sproščenem in vedrem vzdušju.

Ivana Šolc

Profesor Sijavuš Gadžijev

Gospod profesor, na Goriškem Vas poznamo kot izvrstnega pianista-koncertista in odličnega glasbenega pedagoga. Ali Vas lahko vprašam, da se nam predstavite in nekaj poveste o svojem delovanju v Rusiji?

Rodil sem se v mestu Baku ob Kaspijskem morju. Štiri leta sem obiskoval običajno šolo, nato sem se vpisal na specialno šolo za glasbeno nadarjene otroke v Bakuju ter na tamkajšnji konservatorij. Bil sem zelo športen tip: igral sem nogomet, veliko plaval v morju. Do 16.-17. leta sem se celo ukvarjal z gledališčem. Bral sem poezije in zelo rad deklamiral na predstavah.

Kdaj in kako ste se opredelili za glasbo in zakaj ste med instrumenti izbrali prav klavir?

Kdaj? Težko je reči, ne spominjam se! Pri trinajstih letih sem se začel ukvarjati s komponiranjem, zato sem tudi nujno potreboval klavir. Vsi drugi instrumenti me pravzaprav niso veliko zanimali. Klavir je po mojem mnenju najbolj "inteligenten" instrument. Vsa druga glasbila veljajo le za

eno samo, klavir pa je lahko sto instrumentov hkrati!

Ali je bila Vaša kariera, prej kot gojenec, potem pa kot pedagog, težavna?

Problemov je bilo veliko in bili so povsod: šel sem namreč študirat zelo daleč od doma, v Moskvo, ki je oddaljena več kot 2000 kilometrov od mojega mesta. Nikoli pa nisem resno mislil na kariero: prišla je sama od sebe.

Sedaj bi Vas vprašala, ali opazate kako razliko v načinu poučevanja in v odnosu do glasbe tukaj v zamejstvu in sploh v Zahodnem svetu ter v svoji matični domovini.

Nikoli nisem nikogar sodil in ga niti ne bom: odvisno je od posameznika, važen je rezultat. Kako prideš do

Prof. Sijavuš Gadžijev

tega, tvoja stvar! Ne obstaja dobra ali slaba metoda poučevanja glasbe.

Če dovolite, bi Vam postavila vprašanje bolj osebnega značaja: kako se pripravite na koncert? Ali čutite kako skrb ali bojazen kot mi gojenci, ko se pripravljamo na nastope? In trenutek, ko stopite na oder, je za Vas posebno ganljiv?

Ne bojim se nastopov. Zelo rad imam publiko, sploh rad imam ljudi. Posebnega pomena je zame trenutek, ko stopim na oder: dober občutek imam, ko je v dvorani dosti ljudi, če pa je ljudi malo, imam neprijeten občutek. Najlepši trenutek koncerta je nedvomno tisti, ko igram na odru. Takrat pokažem, kar sem dosegel z vajami in učenjem. Na odru nimam strahu; čutim le veliko odgovornost. Želim igrati dobro. Vsako izvajanje je zame dogodek: interpretacija pomeni veliko odgovornost za umetnika, zato je zame vsak koncert nekaj novega.

Za zaključek bi nam lahko povedali, katere skladatelje najraje izvajate, in če sploh imate priljubljen ovrst glasbe.

Nimam posebno priljubljenega skladatelja, kar pogosto spremenim okuse. Rad igram vsega, če je to kakovostna glasba. Trenutno pa, menim, je preveč skladatelj: nima smisla igrati vsega, v glavnem bi bila izguba časa.

Pogovor zapisala **Katja Vončina**

Prof. Gadžijev (na desni) in prof. Silvan Kerševan, ravnatelj SCGV "Emil Komel" (na levi), z nekaterimi gojenci glasbene šole.

Tamara Danieli na maratonu v New Yorku

Tamara Danieli, letnik 1965, živi na Kontovelu in se je letos novembra udeležila slovitega newyorškega maratona. Pogovorili smo se z njo, da bi zvedeli, kaj pomeni preteči tako razdaljo in kakšne možnosti so pri nas za tako športno panogo.

Najprej kako to, da si se odločila za tako naporen in morda za nas neobičajen šport.

Pretežno sem se do sedaj ukvarjala s smučanjem, oziroma s turnim smučanjem. Sem pa tudi tekala, da sem lažje ohranila kondicijo, ki je nujna pri zahtevnejših smukah, in seveda tudi, ker mi je bilo všeč. Lani pa mi je prišlo na misel, tako, kar naenkrat, da bi se lahko preizkusila tudi v maratonu. Vsekakor je to bilo bolj osebni izziv.

Si morda vključena v kak športni krožek, oziroma sodeluješ pri kakemu društvu?

Ne, predvsem pri smučanju sem delala vedno sama, bolj za lastni užitek kot pa, da bi tekmovala za kako društvo. Zdaj pa bi se zelo rada vključila v kakšno društvo, ki bi mi omogočilo rednejše treninge prav pri teku na dolgih progah in seveda nudilo finančno pomoč, da bi se lahko udeležila

raznih maratonskih tekov, ki jih prirejajo okrog po Evropi in svetu.

So morda pri nas društva, ki se s tem sistematično ukvarjajo?

Po pravici povedano, je to precej redko pri nas. Obstaja Maraton klub, ki pa je italijanski, jaz pa bi rada delovala v slovenskem okolju.

Če pogledamo na tvojo prvo izkušnjo, newyorški maraton, kako si se pripravila in seveda odločila za to preizkušnjo?

Odločila sem se že marca, ker se je treba zelo zgodaj vpisati. Vpis pa poteka samo preko agencije, ki poskrbi za vse formalnosti. Od takrat sem začela tudi trenirati, prav s tem ciljem, da 1. novembra pretečem to razdaljo, ki znaša 42 kilometrov in 195 metrov. Začela sem s krajšimi razdaljami in postopoma povečevala te razdalje, da sem bila čim bolj pripravljena za maratonsko dolžino. Večinoma sem si pomagala sama, s pomočjo knjig. Ponavadi sem tekla in trenirala od Bazovice do Barkovelj. Vsekakor nisem nikoli prej pretekla cele razdalje, tako da je bil prav New York moj krstni nastop. Seveda je treba zelo resno delati in si postaviti zares določen cilj, ki te skoraj obsede, da treniraš in tečeš naprej. Večkrat je zelo težko trenirati, ker moraš teči tudi, ko je grdo vreme, ko dežuje in ko piha burja. Tudi ti treningi poberejo veliko časa, ponavadi sem trenirala štirikrat do petkrat tedensko in to je za nepoklicnega športnika res veliko.

Kako pa je potekal sam maraton?

Treba je povedati, da je vse skupaj zelo dobro organizirano. Z avtobusi te pripeljejo na kraj štarta in ti dajo številko z določeno barvo, ki označuje, v kateri skupini tečeš in od kod boš tudi štartal. Rdeča barva je dodeljena vsem ženskam. Začetek je na Staten Island, potem se gre preko znanega Verazzanovega mostu, nato pa preko predela Queens in še v Manhattan do Central parka, kjer je tudi cilj. Organizatorji poskrbijo tudi za prehrano in

pijačo, ki jo delijo na različnih mestih na progi. Ponudijo ti vse mogoče pijače, čaj, razne energetske pijače in piškote, posebne kruhke... Najlepše pa je to, da te gledalci stalno spodbujajo in ti zelo pomagajo z navijanjem, ne glede, če si prvi ali zadnji. Tudi tisti, ki prispejo do cilja po devetih urah, kar je tudi maksimalni čas, da te vključijo na lestvico, so deležni aplavzov in navijanja. To se mi zdi zelo lepo, tako, da vsi doživijo tisti izreden občutek, ki ga daje prav ta maraton.

Kaj misli športnik, ko teče maraton, kako premosti kritične trenutke?

Ko tečeš na takih razdaljah, si sam s svojimi mislimi. To je zelo lep vidik tega športa. Zares razmišljaš o stvareh, ki ti ob gledanju televizije ne bi prišle niti na misel. To ti tudi pomaga, da se odločiš za stvari, ki so se ti prej zdele nemogoče. Premagovanje kritičnih trenutkov pa je stvar psihološke narave. Ko si pretekel že dvajset kilometrov in začneš razmišljati o tem, da jih moraš preteči še več kot enkrat toliko, takrat se moraš res pokazati močnega, ne smeš popustiti. Na koncu pa, v zadnjih kilometrih, nog sploh ne čutiš več, samo volja, da prideš do cilja, te vleče naprej. Ko pa prispeš do konca, je zadoščenje zelo veliko.

Kako so reagirali prijatelji, znanci in starši na tvojo odločitev?

Večinoma mi niso verjeli, oziroma so se zelo čudili, da sem se za to odločila. Vsekakor mi je pomagal moj fant, ki je tudi tekal z mano na maratonu. On je sicer že pred leti tekal ta maraton, a zato je tudi drugače sprejel to mojo odločitev.

Kaj bi svetovala osebi, ki bi si želela teči maraton?

Osebno mislim, da je treba veliko dobre volje in samozavesti. Ta šport ni kot ekipni šport, pri katerem se moraš že od mladega naučiti določene tehnike. Maraton lahko začne tudi starejši. Važno je predvsem, da se človek zaveda, da bo treba veliko tru-

SKK ima nov odbor

Mesec dni je naokoli in čas je, da zopet poročamo o pobudah Slovenskega kulturnega kluba.

Tik pred božičnimi počitnicami so se klubovci pridružili članom skupine Shalom, ki so dali pobudo za organizacijo predbožičnega dobredelnega plesa. Ples je bil v soboto, 19. decembra, v Marijinem domu pri Sv. Ivanu. Večeru je dal pečat ansambel Floating points iz Gorice, ki je mlade s svojo glasbo kar navdušil in ogrel. Člani kluba in skupine Shalom pa so poskrbeli tudi za bogat srečolov, katerega izkupiček je šel v dobrodelne namene. Mladi so namreč hoteli priskočiti na pomoč družini dekleta, ki je imela hudo nesrečo in ki potrebuje zelo drago nego in zdravljenje. Tako so prosili nekatere trgovine (predvsem na Opčinah), da bi darovale darila za srečolov. Najlepša darila so tako darovale **Profumerija 90** z Opčin, slaščičarna **Saint Honoré** z Opčin, **Cvetličarna Il bucanëve** (Zvonček) z Opčin, **Agraria** z Narodne ulice na Opčinah, knjigarna **Pavlinke** (Trst), trgovina **Pavat** z Opčin in **trafika s Proseške ulice** na Opčinah. Mladi se odboru **Marijinega doma**, ki jim je dal na razpolago dvorano, in vsem trgovcem, ki so dokazali veliko občutljivost za mlade v težavah, iskreno zahvaljujejo.

Po praznikih je klubovce čakal redni občni zbor. Na njem so najprej podale svoja poročila predsednica Jasna

Simčič, tajnica Lucia Lombardo in blagajničarka Mirjam Čermelj. Nato je mentorica Lučka Susič uvedla debato o minuli sezoni ter o načrtih za tekoče leto. Sledile so volitve novega odbora. Predsedniška funkcija je bila zaupana **Roku Oppeltu**, podpredsednica bo **Jasna Simčič**. Tajniško funkcijo bo opravljal **Peter Jevnikar**, blagajničarka bo **Staška Cvelbar**, za reklamo pa bosta skrbela **Edvin Bukavec** in **Iztok Cergol**. Novemu odboru želimo veliko uspehov.

16. januarja so si klubovci privoščili filmski večer. Ogledali so si znameniti film *Titanic*, dobitnik več oskarjevih nagrad, med katerimi tudi za najboljši film in režijo (lanskega) leta. Film je med mladimi zelo priljubljen, saj je poleg mojstrsko prikazane drame potopa ladje v ospredju ljubezenska zgodba med dvema mladima potnikoma, ki ju igraata priljubljena Leonardo Di Caprio in Kate Winslet. Te in druge zanimivosti o filmu je uvodoma razkrila naša filmska kritičarka Nadia Roncelli.

Teden kasneje pa se je dvignil zator nad VIII. Slovenija partyjem. Toda o tem bomo široko poročali v naslednji številki *Rasti*. Do takrat pa vse bralce opozarjamo, da so vedno dobrodošli na sobotnih klubovskih večerih, v dvorani prvega nadstropja na številki 3 ulice Donizetti, vedno ob 18.30.

Breda Susič

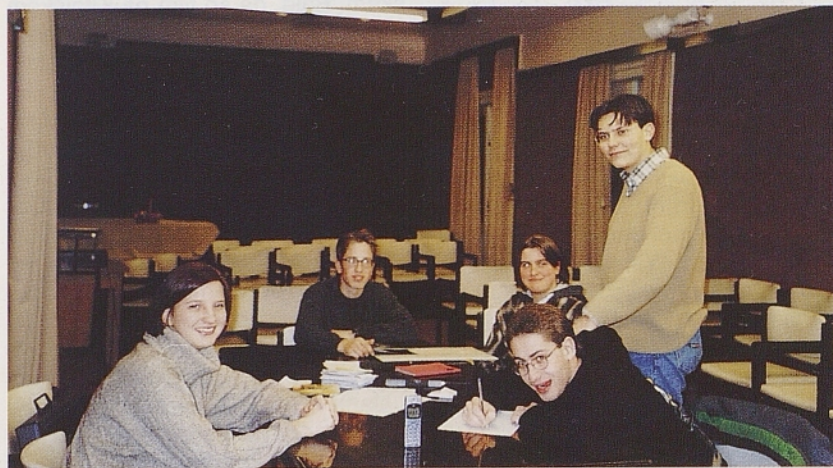
da. Vse ostalo je posledica tega dejstva. Tudi oprema je zelo enostavna, predvsem je važna obutev. Ta mora biti precej lahka in pa, kar je najvažnejše, se moraš v njej dobro počutiti. Vsekakor je to panoga, ki lahko da zelo velika osebna doživetja in zadovoljenja.

Kakšne načrte imaš po tej prvi uspešni izkušnji? Se misliš še naprej posvečati temu športu?

Rada bi nadaljevala in poskusila še kateri znani maraton, kot sta na primer tista, ki ju prirejajo v Rotterdamu ali Budimpešti. Predvsem pa bi se rada vključila v eno društvo, predvsem zaradi finančne podpore, ki ti ga lahko nudi. Vse je odvisno seveda od teh dejstev. Pri nas na žalost ni velikega zanimanja za te panoge. Tudi pokrovitelja, sponzorja, ni lahko dobiti. Če bi se seveda to uredilo, bi se lahko posvečala še bolj resno temu športu. Leta 2000 bodo v Trstu priredili Bavisello na razdalji celega maratona. Do danes so tekli le na polovični razdalji. Seveda na tej prireditvi ne morem manjkati.

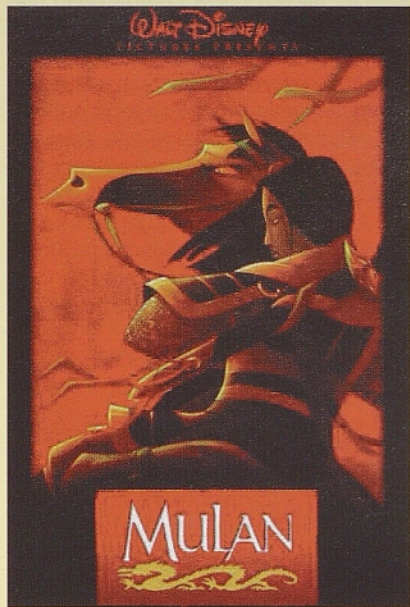
Hvala lepa za pogovor. Tamari voščimo vso srečo na tej naporni poti, ki si jo je izbrala. Obljubimo, da bomo tudi mi z večjim zanimanjem sledili tej panogi. Predvsem pa objavljamo njeno telefonsko številko, če bi kdo želel priti v stik z njo ali za pomoč in nasvete, ali za katerokoli informacijo ali tudi, če samo želi teči v družbi.

Štefan Pahor

Novoizvoljeni odbor SKK na svoji prvi seji: z leve proti desni, podpredsednica Jasna Simčič, tajnik Peter Jevnikar, blagajničarka Staška Cvelbar, odgovorni za reklamo Izток Cergol in (stojе) predsednik Rok Oppelt. Na sliki ni odgovornega za reklamo Edvina Bukovca.

Boj med risankami

Kot vsak božič je tudi letos izšel že tradicionalni letni Disneyev animirani film, ali drugače rečeno risanka. To, kar je bila nekoč zabava, namenjena izključno otrokom, postaja iz leta v leto zanimivejša tudi za odrasle gledalce. In to predvsem zato, ker so dandanes risanke s pomočjo računalnikov postale tako dobro izdelane in opremljene s tolikimi in takšnimi posebnimi efekti, da jim skoraj niso več kos igrani hollywoodski filmi.

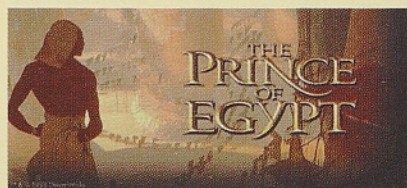
Letos pa je na področju risank tudi nekakšno prelomno leto. Do pred kratkim so bile Disneyeve risanke najslavnejše, najboljše, tudi zato ker so bile pravzaprav edine. V zadnjih letih pa je postal animirani film prizorišče pravega poslovnega sveta. Poleg Disneyeve so namreč vsak dan bolj konkurenčne tudi druge produkcijske hiše, v prvi vrsti **Warner Bros** (ne pozabimo na film-risanko "Space Jam" ali na letošnji animirani film "Quest for Camelot", kvalitetno odličen film, ki pa na žalost pri nas ni žel toliko uspeha, kot bi ga zaslužil); ali **Fox** (na videokasetah je pred kratkim izšla risanka "Anastasia", delo Dona Blutha, ki je bivši *enfant prodige* Disneyevih studiev); tudi italijanski risar **Enzo d'Alò** se počasi skuša preriniti do koščka slave z doslej najdražjim italijan-

skim filmom (stal je okrog 10 milijard lir), "La gabbianella e il gatto", scenarij katerega je prirejen po knjigi Luisa Sepúlvede; predvsem pa silijo v ospredje **DreamWorks Studios**, ki so očitno zelo odločeni, da odvzamejo Disneyu primat najljubših in najboljših risank.

Michael Eisner, glavni direktor in vodja Disneyevega imperija, je za zadnjo risanko izbral kitajsko pripovedko o bojeviti deklici **Mulan**. Izbira nikakor ni bila naključna. Pred manj kot enim letom je namreč Buena Vista (Disneyeva distribucijska firma) odkupila od Ghibli Studios v Tokiu vse pravice za distribucijo njihovih celovečernih animiranih filmov. Ghibli je največji in najuspešnejši japonski animacijski studio, ki sta ga ustanovila velika mojstra Miyazaki in Takahashi. To pomeni, da bodo najuspešnejše japonske risanke vrteli v vseh kinodvoranah in prodajali v vseh videotekah Združenih držav Amerike in Evrope z Disneyevim pečatom (in navsezadnje se bodo morale prilagoditi Disneyevim risankam). Zaradi tega je Eisner izbral kitajsko pripovedko: da bi po eni strani razširil v Združenih državah duh Daljnega vzhoda, njihov svet in kanček filozofije, po drugi strani pa da bi se nekako prikupil novim gledalcem na Japonskem in Kitajskem. Bajе, da so film na Kitajskem negativno ocenili, češ da ni verodostojen in se ne drži resnične zgodbe, oziroma da celo ponižuje čast zgodovinskih kitajskih bojevnikov. "**Mulan**" govori o kitajski mladenki, katere neukrotljivi duh se zoperstavlja tradicijam takratne družbe. Ko pa je njena domovina prisiljena, da se spopade z okupatorskimi Huni, se odloči, da gre skrivaj v vojsko namesto svojega očeta. Vseskozi ji pomaga zvesti spremljevalec, rdeči zmaj Mushu. Mulan se seveda pretvarja, da je fant, s težkimi vajami in treningi pa se spremeni v pravega discipliniranega vojaka. Zanimivost filma je v tem, da prvič v Disneyevih risankah ne nastopa nobena karakteristična hudobna oseba.

V **DreamWorks Studios** pa so morda naredili še večji korak naprej.

Za prvi animirani film so se odločili za pravi *colossal*: že izbira biblične zgodbe o Mojzesu diši po Hollywoodskih orjaških uspešnicah. Režiser **Steven Spielberg** ima za sabo že nekaj risanih filmov. S svojo prejšnjo produkcijsko hišo Amblin Entertainment (oz. Amblimation) je režiral dve risanki z miško Fievel, "An American Tale" Dona Blutha in "Fievel goes West", potem celo serijo risank o malih dinozavrih "The Land before time" (letos si lahko ogledamo že še sto nadaljevanje), kasneje pa film "Balto", da ne omenimo kratkih risank ali televizijskih serij, kot so "Roger Rabbit" in "Animaniacs". Leta 1994 pa se je Spielberg združil z enim najuspešnejših glasbenih, filmskih, televizijskih in gledaliških producentov, **Davidom Geffrenom**, in z **Geffreyem Katzenbergom**, ter ustanovil DreamWorks (delavnico sanj). Katzenberg je bivši prestolonaslednik Disneyevega animacijskega kraljestva, zaradi trenja med njim in Eisnerjem (baje, da se je Eisner bal, da ga bo prekosil) pa je odšel in postal kralj animacijske sekcije DreamWorks Studios. Zato je kar precej

motiviran, da bi premagal orjaka Disneya v boju za najboljšo risanko. "**Prince of Egypt**" nam predstavlja zgodbo Ramzesa in Mojzesa, od katerih je prvi rojen kot princ, drugi pa suženj. Laž ju združi kot brata, resnica pa uniči celo kraljestvo in ju za vedno loči v veri, v nasledstvu in v usodi. V filmu je precej dobro pogljobljena tudi psihološka plat protagonistov, npr. kako se Mojzes počuti, ko razume, da je od Boga poklican k težki nalogi reševanja izraelskega ljudstva iz sužnosti, potem ko je zrasel na faraonovem dvoru kot njegov sin; kako se počuti Ramzes, ko se mora boriti proti njemu, ki mu je bil do pred kratkim brat in najljubši prijatelj... Uresničitev te zgodbe je zahtevala več kot 350 animatorjev, umet-

Pesmi

nikov in tehnikov. Rezultat je seveda odličen.

K veličini tega načrta pa je marsikaj prispevala krasna glasbena kulisa. Vodilno pesem "When you believe", ki jo izvajata dve slavni solistki, **Whitney Houston** in **Mariah Carey**, lahko že poslušamo na vseh dobrih radio postajah. Poleg njiju pa so k odličnemu rezultatu prispevali svoje tudi drugi znani pevci, kot so Boyz II Men in Ofra Haza. Avtorja glasbe pa sta Zimmermann, zmagovalec Oskarja z Disneyevim "The Lion King", in Schwartz, tudi on nagrajen s slavnim kipcem za glasbo filma "Pocahontas".

Poleg glasbe, ki že diši po Academy Awards (tudi to je Disneyev primat zadnjih let, letos pa vse kaže na spremembo), je odlična tudi sinhronizacija, za katero je poskrbela cela kopicica znanih igralcev. Mojzesov glas je tako posredoval Val Kilmer (med zadnjimi filmi je bil Jim Morrison v filmu "The Doors", protagonist v "The Saint", Batman v "Batman & Robin" itd.); njegov antagonist Ramzes je Ralph Fiennes (brezsrčni nacist v filmu "Schindler's List", protagonist filma "Strange Days" in trenutno še v kinodvoranah s filmom "The Avengers"); Mojzesova žena Tziporah je Michelle Pfeiffer (nepozabna "Lady Hawke" in Catwoman, pred kratkim pa vzgojiteljica v "Dangerous minds"); njen oče je Danny Glover (temnopolti partner Mela Gibsona v vseh štirih filmih "Lethal Weapon"); Mojzesov brat Aaron je Jeff Goldblum (oba "Jurassic Park", "Independence Day", ipd.); sestra Miriam pa Sandra Bullock ("The Net")...

Kateri bo najboljši animirani film leta? Zdi se, da se nihalo bolj nagiba na stran egiptovskega princa, na dokončne rezultate pa bo treba počakati. Veliko vlogo bosta pri tem igrala nagrajevanje na Academy Awards in odziv gledalcev. Boj med risankami je nedvomno brezsumiljen in izbira bo težka. Boj se namreč ne omejuje samo na risanke, ampak se nadaljuje na glasbenem področju, v video igrah, na videokasetah, televiziji, predvsem pa v computer-animiranju, kjer sta pri DreamWorks in Disney istočasno izšli dve zelo podobni zgodbi, "Antz" (Mravlje) in "A Bug's Life" (Življenje hrošča). Kar se pa mene tiče, vam predlagam, da si ogledate obe risanki, gotovo vam ne bo žal.

Matej Susič

*Ne zapusti me,
bežeči val!*

*Naj moja misel
zaplava v tebi,
da bova skupaj
eno šumenje!*

*Naj te ugrabim
tvojemu morju
(preveč si samosvoj
v svojih krhkih,
penečih gibih).*

Neponovljivi val.

...

*Zamolkli večeri
padajo v sen.*

*V prvi zvezdi
odmevam:
vzdrhtim,
oživljena.*

*Luna
vzhaja
in odseva
v zraku.*

*Taka bo
moja uspavanka
temi...*

...

Izgubljena ginevam.

*Duša,
ne zapusti me.
Zgrudim se
in...*

*Pepel,
ugasli ogenj,
izgubljeni plamen.
V etru,
po dolgi agoniji,
končno
svoboda.*

*Spremenjena
potujem
v mrmranju mraka
(komaj slišim
krila vetrov).*

*Tedaj
nežno
zaplovm
lahkotna...*

...

*Usmiljenja vreden let.
Cilji so daleč,
megleni,
neznani.*

*Razum
se ruši.
Kaj misliti?*

*Zadušeni vzdih
mi božajo lica.*

*Nemirni veter.
Nevihtni oblaki.*

*...Izginevam,
dokler
luna
ne zasije
nad mano.*

...

*Glejte,
luna se prebuja.
Položi spet name
svoj blesk!
Prikaže se mi noč.*

Nesmiselna radost.

*Zvesta žalost
hodi ob meni.
Med vejevjem
in puščavami
tavava.*

Člani gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba se iskreno zahvaljujemo Radijskemu odru, Slovenski prosveti in Zadrudni kraški banki, ki so omogočili gostovanje skupine pri slovenskih rojakih v Parizu.

*Vsa hrepenenja
utopim v jasnini
(tokrat tako prosojni).
Moja misel
jo skalni.*

...

*Zastrašujoč,
grozljiv bog.*

*V zlatu
si se rodil
sijajen
in rasel
v moči
in oblasti.*

*Zdaj te najdem
v agoniji,
umirajoči rubin,
brez meča
in puščic.*

*Počasi
postajaš
le
razpršeno
srebro.*

...

*Zaprta.
Zelim si izraza
in sanj.*

*Leteti
s snežnimi krili,
sijoča,
žareča.*

*Listi, ki bežijo,
kaplje, ki živijo:
moje zimzeleno
življenje...*

*Večna občutja
preživijo.*

*Zabrisana čustva
zaživijo:
zasijejo
v moči
in čistosti.*

*Metuljček
na nebu
razblini
moje hrepenenje
po temi.*

Tanja Tuta

Silvestrovanje v Taizeju

Pri večerni molitvi ob 19. uri se je marsikoga že pollaščal nemir. Nismo bili več tako zbrani pri molitvi kakor prejšnje dni. Ritem prejšnjih dni je marsikoga že utrudil, mnogi pa so nestrpno pričakovali večerno praznovanje, saj je bil Silvestrov večer.

Že pred osmo uro so se začele prazniti velike dvorane milanskega sejmišča, saj smo se mladi romarji vozili na svoječasne domove tudi po dve uri. V župnijah pa so vrvele priprave za zadnji večer leta: najprej, od 23. ure do polnoči, molitev za mir na svetu, nato pa festival narodov.

Pri molitvi se je vsa župnija zbrala v cerkvi. Mnogi so si prišli ogledat to, kar radi imenujejo "alternativno praznovanje". Natanko opolnoči, ob koncu molitve, smo si iskreno voščili vse najboljše v novem letu in se pomaknili v bližnji oratorij.

Tu je bil festival narodov, bolj tradicionalno praznovanje, s plesom in prigrizkom. Nekaj razlik je le bilo: ni bilo alkoholnih pijač, niti disko glasbe, bili pa so mladi iz vse Evrope in vsakdo je znal nekaj, s čimer je druge obogatil.

V naši župniji v Vapriu d'Adda so bili letos najbolj aktivni Francozi, ki so vključili vse ostale narode v svoje ljudske plese ob zvokih flavte in kitare. Končno: če je alternativno praznovanje takšno, kot je bilo letos v Milanu, kdo potem še sprašuje po tradicionalnih praznovanjih?

Aleš Petaros

Silvestrovanje v Ljubljani

Ko sem se nekaj tednov pred prazniki morala odločiti kje praznovati novo leto, nisem vedela kaj bi. Ponavadi sem vedno šla v hribe smučat, tokrat pa sem hotela malo spremeniti običaj. Ker letos študiram v Ljubljani in nisem nikoli preživela novega leta v tem mestu, sem pomislila - Zakaj pa ne bi ostala tu? - Ko so mi prijatelji iz Trsta, ki ravno tako študirajo v Ljubljani, rekli, da bodo tudi oni tam praznovali, sem se dokončno odločila. In res se ne kesam! Točno opolnoči sem kot vsi Ljubljančani stala na sredi prenatrpanega Prešernovega trga, voščila prijateljem, pila šampa-

Vstop v zadnje leto tega tisočletja

Čeprav z zamudo, izrabim priliko, da voščim vsem, zvestim in manj-zvestim, bralcem Rasti prav zares srečno in uspešno zadnje leto drugega tisočletja. Bližamo se dolgo pričakovanemu letu 2000. Žal, se naokrog še ne premikamo z letečimi avtomobili in nam doma ne lajša opravil nikakršen robotek, kljub temu, pa bo praznovanje vstopa v tretje tisočletje vendarle pomemben trenutek. Razumljivo je, da ob taki priložnosti gledamo predvsem v bodočnost, sama pa bi še tokrat raje zaustavila na pomembnih dogodkih, ki bodo zaznamovali leto 1999.

Prvi omembe vreden dogodek je prav gotovo uradna uvedba evropske valute s 1. januarjem tega leta. Občutek oziroma zavest združene Evrope postaja čedalje konkretnjša. O Euru se ne govori več le na borzah, pač pa tudi v vsakdanjih bančnih storitvah. Trgovci izobešajo na izpostavljeno blago cene v državnih in tudi v evropski valuti. Do dokončne prekinitve "kroženja" državnih valut in uvedbe kovancev in bankovcev z napisom Euro v latinici in cirilici manjkajo le še tri leta.

Ne smemo seveda pozabiti na okroglo 150. obletnico smrti našega največjega in najpomembnejšega pesni-

ka Prešerna, ki ima zaslugo, da je slovenski narod oziroma njegovo poezijo dvignil na evropsko raven.

19. februarja bo prvič dobilo mandat mesto, ki bo za leto dni nosilo naziv kulturne prestolnice Evrope. Za leto 1999 je bil ta naslov dodeljen nemškemu mestu Weimar, ki bo prav gotovo vredno obiska, saj se bodo tu skozi celo leto odvijala najrazličnejša praznovanja.

Pred pol stoletja so v Washingtonu, 4. Aprila, podpisali Atlantski pakt (NATO), katerega cilja sta vojaška podpora in pa obramba - članic. Sestavlja ga 14 evropskih držav, ZDA in Kanada.

Junija letos se bodo v Kölnu zbrali predstavniki osmih najrazvitejših držav - G8, poleg teh pa se bo v istem mestu zbral Evropski svet. Vedno v teku meseca, točneje 13. junija, bomo evropejci, direktno iz domačih volišč, izvolili predstavnike v Evropski parlament.

Manj kot dva meseca pred ... novim tisočletjem pa bo potekala deseta obletnica padca berlinskega zidu. 9. novembra leta 1989 je bila dokončno sesuta meja, ki ni predstavljala le ločitve mesta Berlin - in z njim nemškega naroda. Berlinski zid je razdeljeval svet na dva bloka in sicer na socialističnega in na kapitalističnega, njegov padec pa je pomenil ljudem upanje tako zelo zaželenega in težko pričakovanega dialoga.

Nazadnje pa ne moremo spregledati pomembnosti 25. decembra tega leta, ko bo papež Janez Pavel II. otvoril Jubilejno leto 2000.

Leto 1999 pa bo zaznamovano tudi z velikimi (upam, udejanjenimi) obljubami našemu narodu, in sicer z odobritvijo zaščitnega zakona in pa s proglasitvijo prvega slovenskega blaženega - Antona Martina Slomška. Skratka, obeta se nam pomembno leto, ki bo nedvomno (na tak ali drugačen način) prešlo v veliko knjigo svetovne zgodovine.

Lucia Lombardo

Erika Hrovatin